

Fővárosi Ítéltábla

14.Gf.40.352/2019/5/II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Budaházi Ügyvédi Iroda által képviselt Bedő László Barnabás I. rendű, II. rendű és III. rendű felpereseknek a Kalóczy, Bagi és Wittner Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. június 12-én kelt 13.G.40.881/2019/5. számú ítélete ellen a felperesek által előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I., II. és III. rendű felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 50.000 (ötvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

A felperesek által le nem rótt 256.600 (kétszázötvenhatezer-hatszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

1.

A felperesek módosított keresetükben annak a megállapítását kérték a bíróságtól, hogy az alperes jogelődjével (a továbbiakban: alperes) 2006. szeptember 21-én kötött deviza alapú kölcsönszerződés

érvénytelen, valamint kérték az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés hatályossá nyilvánítását azzal, hogy az elszámolás eredményeként 2013. február 10-én 2.906.604 forint tartozásuk áll fenn az alperes felé, mely összeget és járulékát a jogerős határozathozattól kezdődően vállalják megfizetni. Az érvénytelenséget elsődlegesen arra alapították, hogy az alperes a szerződéskötés során megsértette a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) 47. § (1) bekezdésében foglaltakat, így az alakítás megsértésével kötött szerződés az 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 217. §-a alapján semmis. Arra is hivatkoztak, hogy a szerződés lehetetlen szolgáltatásra irányul, ezért az rPtk. 227. § alapján érvénytelen, illetőleg jogszabály megkerülésére irányul, amely miatt az rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis. A szerződés érvénytelensége körében az rHpt. 213. § (1) bekezdésének a), b), c) és e) pontjaira is hivatkoztak, valamint állították, hogy az alperes nem adott megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázat tartalmáról, illetve az nem volt világos és érthető, ezért az rPtk. 209. § (1) bekezdése folytán az erre vonatkozó szerződéses feltétel tisztességtelen, így a teljes szerződés érvénytelen az rPtk. 209/A. § (2) bekezdése szerint.

2.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a felperesek keresetének elutasítását és perköltségben marasztalását kérte. Hivatkozása szerint rá, mint pénzügyi vállalkozásra az rHpt. 47. §-ának rendelkezései nem alkalmazhatók. A szerződés fajlagos szolgáltatásra irányult, továbbá egyértelműen tartalmazza annak tárgyát és a THM mértékét, a költségeket, továbbá a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat is, melyre tekintettel az sem az rPtk. 227. §-a, sem az rHpt. 213. § (1) bekezdésének a), b), c) és e) pontjai alapján nem érvénytelen. A szerződés mind a deviza alapú elszámolás, mind az árfolyamkockázat viselése körében világos és egyértelmű rendelkezéseket tartalmaz, a tájékoztatási kötelezettség pedig az árfolyam változásának várható irányára, annak mértékére, és a kockázat valószínűségére nem terjedhetett ki.

3.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek egyetemlegesen 265.650 forint perköltséget, valamint megállapította, hogy a felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt 228.000 forint illetéket az állam viseli.

3.1.

Határozatának indokolásában tényként állapította meg, hogy a felek 2006. szeptember 21-én CHF alapú kölcsönszerződést kötöttek, melyben az alperes 3.800.000 forint, azaz 22.275,51 CHF összegű kölcsön nyújtására vállalt kötelezettséget 240 hónapos futamidővel, a szerződésben megjelölt ingatlan fedezete mellett. A 22.275,51 CHF átváltási árfolyamaként 171,88 HUF/CHF, induló kamatként az 1 – 60. hónapban 7,4%, a 61 – 120. hónapban 6,4%, a 121 – 240. hónapban 4,4% került meghatározásra azzal, hogy a 6 havi CHF LIBOR kamat 1,9017 %. A szerződéskötési díjat 190.000 forintban, míg az értébecslés és a fedezet ellenőrzési díj összegét 51.000 forintban határozták meg. A szerződés szerint a havi kezelési költség az 1-12 hónapban az induló kölcsönösszeg 0,3 %-a, azaz 67,33 CHF, a 13-60 hónapban 0,2 %-a, azaz 44,89 CHF, míg 5 év elteltével 0% (helyesen a 61-240 hónapban 1,114%, azaz 25,57 CHF). A kölcsön teljes hiteldíjmutatója (THM) 8,77 %, melyben nem vették figyelembe a közjegyző 30.905 forintos költségét és a vagyonbiztosítás díját, melynek mértéke 10.000 forint/év. Az első törlesztés esedékessége 2006. október 10. napja, a végső lejárat 2026. szeptember 10. napja, míg az induló törlesztőrészlet 30.849 forint, azaz 179,49 CHF.

A felperesek a kölcsönszerződés megkötésének napján dr. **L. E.** közjegyző előtt egyoldalú kötelezettségvállalásra irányuló nyilatkozatot tettek, melyben rögzítették a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségeiket.

2013. július 22-én dr. **L. E.** közjegyző tanúsítványt állított ki arról, hogy az alperes képviselőjében eljáró **T. Á.** és **B. I.** Gyula kijelentették, hogy az adós és adóstársai fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, ezért a kölcsönszerződést felmondják és kérték, hogy a felmondást a közjegyző kézbesítse az adósoknak.

2015. április 21-én az alperes az elszámolási törvényben előírt elszámolási kötelezettsége teljesítéséről tájékoztatást nyújtott a felpereseknek, melyben a tisztességtelenül felszámolt összeget 0 forintban határozta meg azzal, hogy a fogyasztó szerződésből eredően lejárt tartozásának összege 8.623.815 forint.

3.2.

Az elsőfokú bíróság határozatának jogi indokolásában az rPtk. 205. §-ának (1)-(4) bekezdéseinek és a 217. § (1) bekezdésének felhívását követően kifejtette, hogy a felperesek alaptalanul hivatkoztak az alakítás megsértésére, mivel az alperes pénzügyi vállalkozás, ezért rá nem vonatkozik az rHpt.

47. § (1) bekezdése, melyből következően elegendő volt egy aláírási joggal rendelkező személy részéről a szerződés megkötése. Megállapította, hogy a felek között az rPtk. 523. §-ában szabályozott kölcsönszerződés jött létre a kötelező alaki kellékek megtartása mellett. A felperesek nem bizonyították, hogy az alperes szándéka más szerződés megkötésére irányult volna, az a körülmény, hogy az alperes nyereséget kívánt realizálni, megfelel az rPtk-ban szabályozott visszterhesség vélelmének.

Az rHpt. 213. § (1) bekezdésének a), b), c), d) és e), pontjainak idézését követően rögzítette, hogy az egyedi kölcsönszerződés egyértelműen tartalmazza a kölcsön összegét forintban és svájci frankban, továbbá annak futamidejét 240 hónapban határozza meg, ennyi a törlesztőrészek száma is. A szerződés egyértelműen tartalmazza a törlesztés első és utolsó időpontját, az induló törlesztőrészlet összegét, a kölcsön induló kamatát és a THM-et is. Minderre tekintettel a kölcsönszerződés nem ütközik az rHpt. 213. § (1) bekezdésének a), b), c), és e) pontjaiba. Eredménytelenül hivatkoztak arra is a felperesek, hogy a szerződés lehetetlen szolgáltatásra irányul, mivel részükre az alperes pénzzolgáltatás nyújtott, mely nem minősül lehetetlen szolgáltatásnak.

Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás kapcsán az rPtk. 209. § (1) bekezdése, a 209/A. § (2) bekezdése, valamint a 239. § (1) és (2) bekezdésének felhívását követően rögzítette, hogy a perbeli szerződés fogyasztói szerződésnek tekintendő. Az I. és III. rendű felperesek személyes előadása alapján megállapítható volt, hogy a szerződést annak aláírása előtt átolvashatták. Állításuk szerint kizárólag arról tájékoztatták őket, hogy a svájci frank árfolyamának csökkenése esetén a törlesztőrészlet is csökkeni fog. **B. I.** Gyula tanú nem emlékezett vissza az ügyletre, ugyanakkor előadása szerint az ügyletkötéskor az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó tájékoztatást általában elolvasták vagy felolvasták az ügyfélnek aláírás előtt. tanú 1tanú és **K. L.** Zsolt tanú szintén nem emlékeztek vissza szerződéskötésre, ugyanakkor utóbbi előadása szerint az árfolyamkockázatról való tájékoztatás során elmondták az ügyfeleknek, hogy annak nincs felső határa. Minderre tekintettel a becsatolt okirati és egyéb bizonyítékok alapján azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kölcsönszerződés részét képezte az árfolyamkockázat. A kockázatfeltáró nyilatkozatból egyértelműen kiderül, hogy a deviza alapú kölcsön felvétele esetén az árfolyamkockázatot az adós viseli, továbbá kiderül annak mibenléte is, és az is egyértelmű, hogy az árfolyamváltozás irányától függően, nyereség vagy veszteség is érheti a felpereseket. A tájékoztatásból az is kitűnik, hogy az árfolyamkockázatnak nincsen felső határa, az nincs korlátozva.

A Kúria 6/2013. számú PJE határozata 1., 2. és 3. pontjainak felhívását követően rámutatott arra, hogy a szerződés megkötése időpontjában a svájci frank még kedvező árfolyammal bírt és az árfolyamváltozás kockázata a felperesek számára is elfogadható volt, csak az utóbb bekövetkezett gazdasági események miatt sérelmezik az árfolyamváltozást reájuk telepítő rendelkezését. A szerződés megkötése időpontjában azonban senki nem tudott arról, hogy a közeljövőben pénzügyi válság következik be, és erre az esetre nem számítván az alperes nem is tehetett előzetes intézkedést. A felperesek e körben nem bizonyították semmilyen módon, hogy az alperes előre tudott arról, hogy a svájci frank árfolyama jelentősen emelkedni fog.

A tájékoztatás a C-51/17. számú EUB ítélet által elvártaknak megfelelően történt, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint egy általánosan tájékozott, körültekintő, értelmes fogyasztónak a becsatolt iratok alapján tisztában kellett lennie az üzleti kockázattal, azzal, hogy az árfolyamkockázat kizárólag őt terheli. Kifejtette azt is az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek a kezelési költség felszámításának tisztességtelenségére vonatkozó hivatkozásai nem alaposak, valamint utalt arra, hogy eredménytelenül hivatkoztak a felperesek az alperes megtévesztő kereskedelmi gyakorlatára is.

4.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést melyben kérték annak megváltoztatását és a szerződés semmisségének megállapítását, a Kúria konzultációs testülete által 2019. június 19-én elfogadott állásfoglalás szerinti II. számítási mód alapulvételével az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását, a szerződés érvényessé nyilvánítását. A fellebbezési tárgyaláson tett nyilatkozatuk szerint a szerződés érvénytelenségi okaként már kizárólag az rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjába ütközésre, valamint az árfolyamkockázatról történő nem megfelelő tájékoztatásra hivatkoztak. Állították, hogy a szerződés nem tartalmazza a kölcsön és a havi törlesztőrészletek összege tekintetében az átszámításra irányadó árfolyamot, illetőleg, hogy a napi több árfolyamból melyik veendő figyelembe, nem rögzíti a folyósítás időpontját. Utaltak arra, hogy a kölcsönszerződésben feltüntetett törlesztőrészletek, üzleti kamatláb, THM, illetőleg költségek mértéke csupán tájékoztató jellegű, hiszen nem az aláírás napján irányadó árfolyam lesz ténylegesen alkalmazandó. Mind a törlesztőrészlet, mind a kezelési költség csupán „várható” összegben lett feltüntetve.

Az árfolyamkockázat viselése körében kifejtették, hogy a tájékoztatás nem volt elégséges, nem felel

meg az érthetőség követelményének, mivel a fogyasztó az alapján nem tudja az árfolyamváltozás törlesztőrészletekre gyakorolt hatásait, következményeit felmérni. Az alperes ügyintézője abban volt érdekelt, hogy minél kedvezőbb színben tüntesse fel az általa közvetített hitelterméket, és így a finanszírozási feltételeket, amely miatt alappal gondolhatták, hogy az árfolyamkockázat nem valós, bizonyos mértékben korlátozott, az kizárólag a szerződéskötéskor kapott tájékoztatás szerinti mértékben terhelheti őket. Az alperest terhelte volna annak a bizonyítása, hogy a megfelelő, világos és érthető tájékoztatás megtörtént, ezt azonban nem támasztotta alá. Megfelelő tájékoztatás hiányában pedig az rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseiben, valamint az rPtk. 205. § (3) bekezdésében foglaltak alapján a kölcsönszerződés semmis. Utaltak az EUB C-26/13. és C-96/14. számú ítéleteinek indokaira kiemelve, hogy a tájékoztatásnak nem csupán alaki és nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie, hanem alkalmasnak kell lennie arra, hogy a laikus fogyasztó annak alapján képes legyen megérteni és átlátni azon mechanizmus konkrét működését, melyre az érintett feltételek utalnak. Hangsúlyozták, hogy a pénzintézetek meg tudják becsülni az árfolyamváltozás mértékét és kezelni tudják a kockázatot, melyről azonban a fogyasztókat nem tájékoztatták. Az rPtk. 205. § (3) bekezdésére, valamint a 6/2013. és a 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatra hivatkozva állították, hogy az írásbeli tájékoztatás nem elegendő, a bank kötelezettsége, hogy szóban is felhívja a figyelmet a deviza alapú hitel kockázataira. A szerződési feltétel tisztességeségének vizsgálata körében azt is figyelembe kell venni, hogy a szolgáltató a fogyasztó elé tárt-e minden olyan releváns tény, melyről egyébként tudomása volt.

A jogkövetkezmény tekintetében hivatkoztak az EUB 118/17. számú ügyben hozott ítéletére és a Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 10-i állásfoglalására.

5.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú eljárás során előadott álláspontját fenntartva az ítélet helybenhagyását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a felek előadása és a rendelkezésre álló okiratok alapján helytállóan állapította meg, valamint az irányadó jogszabályi előírásoknak megfelelő döntést hozott, így annak megváltoztatására nincs mód. A szerződés egyértelműen rögzíti a kölcsön összegét mind forintban, mind devizában, melyből következően a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjába ütközés nem állapítható meg. A THM-mel kapcsolatos felperesi érvelés körében rámutatott, hogy az rHpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontja kizárólag a THM feltüntetésének elmaradásához fűzi a semmisség jogkövetkezményét, annak esetleges nem megfelelő mértékben való meghatározása a szerződés megtámadására adhatott volna alapot, amelyre

a jogszabály által előírt határidőn belül nem került sor. Kifejtette, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatban, valamint a szerződésben egyértelmű és világos tájékoztatást adott a felpereseknek az árfolyamkockázatról. A felperesi előadással szemben bizonyítást nyert, hogy az általános kockázatfeltáró nyilatkozat külön aláírásával a felperesek elismerték e tájékoztatás megtörténtét, valamint a szemlejegyzőkönyv tanúsága szerint az aláírást megelőző két héttel a szerződéstervezeteket és a hitelező által alkalmazott szabályzatokat átvették, így kellő idő állt rendelkezésükre azok áttanulmányozására is. Annak alátámasztására, hogy az adott tájékoztatás megfelelő és elégséges volt, eseti döntésekre hivatkozott (Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40210/2019/9/I., Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 45.Pf.634.966/2019/8.).

6.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, így azt az ítéltábla teljes terjedelmében bírálta felül.

7.

A fellebbezés nem alapos.

8.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a rendelkezésre álló okiratok alapján kiegészíti a következőkkel.

A kölcsönszerződés biztosítékát képező ingatlan szemléjére 2006. július 7-én került sor. Az erről készült jegyzőkönyv tartalmazza az I. rendű felperes nyilatkozatát, mely szerint egyebek mellett átvette az alperes Általános Szerződési Feltételeit, Kölcsönnyújtási Szabályzatát, a kölcsönjelzálog- és opciós szerződés tervezetét és a PSZÁF jelzálog fedezetű ingatlanhitelek igénylő ügyfelek számára készült tájékoztatóját.

A kölcsönszerződés II.1. pontja értelmében a „Hitelező az adós részére – az adós saját forrásainak kiegészítésére – a megjelölt ingatlan fedezete mellett a költségelőirányzatban meghatározott összegű deviza alapú kölcsönt nyújt. A Hitelező a forintban meghatározott kölcsön és kezelési költség összegét devizában, a Raiffeisen Bank Zrt. által a kölcsönszerződés napjára, mint teljesítési napra érvényes svájci frankra (CHF) meghirdetett deviza középárfolyam (bázis árfolyam) x 0,9925 képlet figyelembevételével tartja nyilván. A kölcsön folyósítása HUF-ban, a Raiffeisen Bank Zrt. által a

kölcsönszerződés napjára jegyzett HUF/CHF deviza középárfolyam x 0,9925 képlet figyelembevételével történik”.

A II.2. pont értelmében a kölcsön összegét a hitelező a meghatározott feltételek együttes megvalósulását követő 3 banki napon belül folyósítja.

A II.3. pont szerint a költségelőirányzatban meghatározott induló ügyleti kamat mértéke a naptári félévhez igazodó törlesztő periódusonként a január 1-jén illetve július 1-jén a budapesti idő szerint 11 órakor a Reuters terminálon közzétett hat hónapos CHF LIBOR éves kamatláb és a költségelőirányzat fejezetben meghatározott hat hónapos CHF LIBOR kamat különbözetével módosul, ha a változás mértéke abszolút értékben meghaladja a 0,1 százalékpontot. Az egyes törlesztőrészekben meghatározott kamattartalom a mindenkori tőketartozás arányos kamata. A kamat kiszámítása – az éves kamatláb alkalmazásával – napi kamatszámítással 365/360 nap figyelembevételével a következő képlet alapján történik:

$$\frac{\text{tőke} \times \text{futamidő naptári napokban} \times \text{kamatláb}}{36.000}$$

Az adós a II.4. pont értelmében „a CHF-ben nyilvántartott kölcsön összegét, annak ügyleti kamatait és kezelési költséget havi ütemezésben, a Raiffeisen Bank Zrt. által az esedékesség napjára meghirdetett CHF deviza középárfolyam x 1,0075 képlet figyelembevételével HUF-ban köteles megfizetni a hitelező részére oly módon, hogy az esedékes törlesztőrészlet és kezelési költség a hitelező bankszámláján jóváírásra, vagy házipénztárába befizetésre kerüljön, minden tárgyhó 10. napjáig.”

A szerződés VI.25. pontjában az adós nyilatkozott, hogy „átvállalja a CHF/HUF árfolyam változásából eredő kockázatot”.

A VI.27. pontban az adós úgy nyilatkozott, hogy „a hitelező Általános Szerződési Feltételeiben, Kölcsönnyújtási Üzletszabályzatában és a Központi Hitelinformációs Rendszerről készült tájékoztatóban foglaltakat a szerződés megkötésének kezdeményezését megelőzően és a jelen szerződés megkötését megelőzően is megismerte, az azokban, valamint a jelen szerződésben foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el. A jelen szerződéses konstrukció minden lényeges eleméről kimerítő tájékoztatást kapott és tudomásul veszi, hogy a szabályzatok a hitelező székhelyén ügyfélfogadási időben bármikor megtekinthetők, illetve azokat a hitelező az adós

kívánságára díjtalanul rendelkezésre bocsájtja”. A 30. pontban az adósok elismerték, hogy a szerződés, a kapcsolódó biztosítéki szerződések egy – egy példányát, valamint a szabályzatok egy – egy eredeti példányát a szerződés aláírásával egyidejűleg átvették, és nyilatkoznak, hogy az általuk közölt bármely adat – különösen a szerződés mellékletét és részét képező hitelkérelemben foglaltak – megfelelnek a valóságnak.

A szerződés végén, attól elkülönülten, az aláírásokat követően található az „Általános Kockázatfeltáró Nyilatkozat”, amit a felperesek külön is aláírtak. Ennek értelmében tudomásul vették, hogy az alperes teljeskörű tájékoztatást nyújtott részükre az általuk „külföldi devizanemben felvett hitelhez kapcsolódó árfolyamkockázat vonatkozásában – különös tekintettel arra a tényre, hogy a magyar forinttól különböző devizanemben felvett hitel törlesztési és kamatfizetési kötelezettségének összege erősen függ az adott deviza magyar forinttal, illetve egyéb devizákkal szembeni árfolyamának alakulásától. Következésképpen a deviza árfolyamának változása egyaránt növelheti és csökkentheti a hitelszolgálat és a magyar forintban folyósított kölcsön összegét”.

A felperesek által a kölcsönszerződés megkötésének napján közjegyző előtt tett egyoldalú kötelezettségvállalásra irányuló nyilatkozat tartalma megegyezik a szerződés lényeges tartalmával. Az okirat az általános kockázatfeltáró nyilatkozatot is tartalmazza a kölcsönszerződésben megfogalmazottak szerint. Az egyoldalú tartozáselismerő nyilatkozat záró része alapján az azt elkészítő közjegyzőhelyettes az okiratot az ügyfelek előtt felolvasta, tartalmára és a jogi következményeire nézve megmagyarázta, mire az ügyfelek azt akaratukkal mindenben egyezőnek jelentették ki, és előtte saját kezűleg aláírták.

9.

Az így kiegészített tényállásra is tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetért, és a fellebbezésben foglaltakra is tekintettel az alábbiakra mutat rá.

9.1.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a szerződés nem sértette az rHpt. 213.§ (1) bekezdésének a) pontját a kölcsön összegének meghatározatlansága miatt. Az ítéltábla ezt annyiban egészíti ki, hogy a kölcsön összegét a szerződő felek lerovó és kirovó pénznemben is meghatározták a szerződés 1. oldalán „Költségelőirányzat” címszó alatt, melynek megfelelően az 3.800.000 forint, azaz 22.275,51 CHF volt. Meghatározták azt a kölcsönszerződés napjára jegyzett

bázis árfolyamot, valamint a szerződés II.1. pontjában a HUF-ban meghatározott kölcsönösszeg átszámítási módját is, amelynek alkalmazásával lerovó és kirovó pénznemben egyaránt meghatározható volt a kölcsön összege. Amennyiben az adott pénzintézet az adott napra több árfolyamot jegyzett volna, abban az esetben az utolsó árfolyam lenne az irányadó (Kúria Pfv.VI.20.970/2015/6.). Minderre tekintettel a folyósítási időpontnak a szerződés tárgya meghatározottsága szempontjából nem volt jelentősége, a felperesek eredménytelenül érveltek azzal, hogy a szerződés az rHpt. 213.§ (1) bekezdésének a) pontját sérti.

9.2.

Az elsőfokú bíróság az rHpt. 213.§ (1) bekezdés b) és c) pontjával kapcsolatban is helyes álláspontot foglalt el. A szerződés a THM mértékét számszerűen, egyértelműen 8,77%-ban tartalmazza, valamint meghatározza időszakokra bontva a kamat százalékban kifejezett értékeit az rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően. Itt jegyzi meg az ítéletábrá, hogy a THM mértékének esetleges téves feltüntetése – ahogy arra az alperes helyesen hivatkozott – a szerződés megtámadására keletkeztethet jogot, ugyanakkor erre a felperesek nem hivatkoztak, megtámadási igényt nem terjesztettek elő (BH2019. 83.). Mindezek mellett a szerződés feltünteteti a THM-ben nem értékelt költségeket – közjegyzői díj és vagyonbiztosítás díja –, valamint az értékbecslés és a szerződéskötési díj összegét is, amelyeket az alperesnek nem kellett százalékosan kifejeznie. A szerződés a felperesek hivatkozásával ellentétben az éves ügyleti kamatot nem „várható” mértékben tartalmazza, hanem a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjában írtaknak megfelelően konkrétan rögzíti meghatározott időszakokra bontva, hasonlóképpen a „Költségelőirányzat” egyértelműen, számszerűen és százalékban is kifejezve tartalmazza az éves kezelési költség mértékét. Az rHpt. felperesek által hivatkozott 213. § (1) bekezdés b) és c) pontja elsősorban azt a garanciális szabályt kívánja érvényesíteni a fogyasztási lakossági kölcsönszerződések esetén, hogy a fogyasztó a szerződés folytán keletkező költségeivel tisztában legyen akként, hogy annak egyes elemeit a szerződésben százalékosan kell feltüntetni, másokat összegszerűen is meg lehet jelölni, de amennyiben ezek bármelyike nem lehetséges, elegendő a THM számítása során figyelembe nem vett egyéb költségeket legalább az erre vonatkozó becslés formájában szerepeltetni. Mindebből következően alaptalanul hivatkoztak a felperesek az rHpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjának sérelmére.

9.3.

A kölcsönszerződés megfelel az rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltaknak is, mivel rögzíti

a törlesztőrészek számát, esedékességét, az ügyleti kamat mértékét, illetőleg számításának módját, melynek alapulvételével a törlesztőrészlet megfelelően kiszámítható. Az 1/2016. Polgári jogegységi határozat 2. pontja szerint a szerződés megfelel az rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának, ha kiszámítható módon tartalmazza a törlesztőrészek összegét, azaz rögzíti legalább azokat az adatokat és azt a számítási módot, melynek alapján a törlesztőrészek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztőrészek esedékességekor pontosan meghatározható.

9.4.

Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás vonatkozásában kifejtett álláspontjával is, melynek körében visszautal az elsőfokú ítélet részletes és az EUB döntéseire is kiterjedő helytálló indokolására annak további megismétlése nélkül és egyetért azzal, hogy az alperes a 93/13. EGK Irányelvet értelmező C-51/17. számú EUB ítéletekben írtaknak megfelelően tájékoztatta a felpereseket az árfolyamkockázat tartalmáról és annak a törlesztőrészekre gyakorolt hatásáról.

Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás elégtelenségére alapított igény kapcsán az elsőfokú bíróság által hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján abban kellett döntenie, hogy az alperes eleget tett-e a tájékoztatási kötelezettségének, az árfolyamkockázatról világos és érthető tájékoztatást nyújtott-e a felperesek részére, vagy ennek hiányában az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel a 93/13/EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdésére és az rPtk. 209. § (4) bekezdésére figyelemmel, az rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis. Figyelemmel arra, hogy a felperesek az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás megfelelőségét vitatták, azt kellett vizsgálni, hogy az alperes által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen kitűnik-e az, hogy az árfolyamkockázat hatására a törlesztőrészlet összege korlátozás nélkül megemelkedhet; az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, annak nincs felső határa; a fenti árfolyamváltozás valós, vagyis a hitel futamideje alatt bekövetkezhet. A szerződés VI.25. pontjában, valamint az Általános Kockázattelátó Nyilatkozatban és a közjegyzői okiratban adott tájékoztatás pedig a fenti követelményeknek megfelel.

A felperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy a banki ügyintéző nem tájékoztatta

megfelelően őket, hiszen amennyiben a szerződés megkötését megelőzően írásban megadott tájékoztatás a fentieknek megfelelt, és a banki ügyintéző azzal ellentétes tájékoztatást nem adott, az alperesi tájékoztatás megfelel a jogszabályban foglaltaknak. Alaptalanul hivatkoztak arra is, hogy az ügyintéző nem magyarázta el az okiratokat. Abban az esetben, amennyiben a szükséges tájékoztatást az alperes írásban a felperesek rendelkezésére bocsátja, nincs olyan kötelezettsége, hogy azt még szóban is megmagyarázza.

Abból, hogy a felpereseket az alperes arról tájékoztatta, hogy a magyar forinttól különböző devizanemben felvett hitel törlesztésének és kamatfizetési kötelezettségének összege erősen függ az adott deviza magyar forinttal, illetve egyéb devizákkal szembeni árfolyamának alakulásától, következésképpen a deviza árfolyamának változása egyaránt növelheti és csökkentheti a hitelszolgálat és a magyar forintban folyósított kölcsön összegét, kizárólag arra lehet következtetni, hogy az árfolyamkockázat hatására a törlesztőrészlet összege emelkedhet. Azt pedig az alperes a tájékoztatásban nem jelölte meg, hogy ennek bármilyen korlátja lehetne, sőt kifejezetten azt rögzítette a VI.25. pontban, hogy az adós nyilatkozott, hogy átvállalja a CHF/HUF árfolyam változásából eredő kockázatot, azaz az következik a tájékoztatásból, hogy az korlátozás nélkül emelkedhet. Abból, hogy deviza árfolyamának változása egyaránt növelheti és csökkentheti a hitelszolgálat és a magyar forintban folyósított kölcsön összegét, következik az is, hogy annak iránya és mértéke nem állapítható meg.

Az EUB C-51/17. számú ügyben hozott ítélete rögzítette, hogy a tájékoztatásnak ki kell térnie arra, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet. Ennek megfelelően az árfolyamkockázatról szóló tájékoztató a forint leértékelődésének lehetőségét tartalmazza. Az EUB döntése szerint a fogyasztónak tudnia kell értékelni egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményeit is. Ehhez képest az alperesi tájékoztatás arra is kitér, hogy a forint leértékelődése az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezheti. Az EUB ítélete értelmében a tájékoztatásból annak is ki kell tűnnie, hogy mindezek esetlegesen jelentős gazdasági következményeit a fogyasztónak kell viselnie, melynek megfelelően az adós akként nyilatkozott, hogy vállalja az árfolyam változásából eredő kockázatot. Az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos

fogyasztó ez alapján ismeretében volt annak, hogy a forint leértékelődhet, ami a törlesztőrészletek és a tőketartozás emelkedését jelenti, amelynek következménye nyilvánvalóan a fizetési kötelezettségének a növekedése. Az átlagos fogyasztó mércéjével megítélt felperesek alappal nem gondolhatták, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy nem, illetve csak korlátozott mértékben terheli őket. Helytállóan utalt arra is e körben az elsőfokú bíróság, hogy az adott esetben a felperesek már a szerződés megkötése előtt megkaptak minden tervezetet, ÁSZF-et - az átadás tényét a 2006. július 7-én kelt szemlejegyzőkönyv igazolja -, így megfelelő idejük volt azok áttanulmányozására.

A felperesek az elsőfokú tárgyaláson előadott személyes nyilatkozatuk alapján – miszerint pozitív irányú változásról tájékoztatták őket – maguk is tisztában voltak azzal, hogy a CHF/HUF árfolyam változása befolyásolja a szerződésből eredő fizetési kötelezettségeiket, melyből következően értették az árfolyamváltozás mechanizmusát és annak a fizetési kötelezettségeikre gyakorolt hatását. Mindezt alátámasztja az is, hogy fellebbezésükben már azzal érveltek, hogy a kockázat kizárólag a szerződéskötéskor kapott tájékoztatás szerinti mértékben terhelheti őket, azaz nyilvánvalóan tisztában voltak azzal is, hogy az árfolyam kedvezőtlen változása is felmerülhet, mely a fizetési kötelezettségeikre hatással van. Ahogyan azt a Kúria a 6/2013. PJE határozat 3. pontjában is kifejtette, nem volt előre látható – és ez az alperestől mint pénzügyi vállalkozástól sem volt elvárható –, hogy a szerződés időtartama alatti 20 évben az árfolyam hogyan, milyen mértékben változhat. A felperesek úgy nyilatkoztak, hogy átvállalják a CHF/HUF árfolyam változásából eredő kockázatot, így a szerződés szövegéből és az írásban nyújtott tájékoztatásból egyértelműen ki kellett tűnjön számukra, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül, kizárólag őket terheli és az árfolyam rájuk nézve kedvezőtlen változásának nincsen felső határa. A tájékoztatásból megállapíthatták azt is, hogy a kölcsön törlesztése – a törlesztő részletek mértéke – erősen függ a CHF magyar forinttal, illetve egyéb devizákkal szembeni árfolyamának alakulásától, azaz tisztában voltak az árfolyamváltozás, a devizakockázat – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeivel, így a tájékoztatás megfelelt a C-227/18. számú ítélet 2.) pontjában foglaltaknak is.

10.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) alapján helybenhagyta.

11.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kell megfizetniük az alperes részére a másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló költséget. Az ítélet tábla az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5)-(6) bekezdései alapján, a másodfokú eljárásban kifejtett képviselői tevékenységre is tekintettel mérlegeléssel állapította meg. A felperesek személyes költségmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2020. január 9.

dr. Sándor Ottó s. k.

a tanács elnöke

dr. Balsai Csaba Zoltán s. k.

előadó bíró

dr. Vasady Loránt Zsolt s. k.

bíró